

Den lokalhistoriske årskalender for den gamle Karup Kommune har 20 års jubilæum.

lokalhistorisk kalender

2021

KARUP EGNSARKIV

Da Lokalhistorisk Arkiv i Karup udgav årskalenderen for første gang, var der endnu noget, der hed Karup Kommune. Det er der ikke mere, men kalenderen udkommer stadig, og i år har den 20 års jubilæum. Det er nu som dengang Inger Merstrand, der finder billeder og skriver teksterne til dem. I 2001 var det ikke noget problem at finde egnede billeder blandt arkivets mange fotos, og i dag mangler arkivet heller ikke billeder fra Karup og Kølvrå. Derimod er det blevet sværere at finde nye og ukendte billeder fra Frederiks og Skelhøje, efter at der er brugt mange fotos i bøgerne om de to byer. Heldigvis er det dog endnu engang lykkedes at lave en spændende kalender.

Et helt opslagsværk om egnens historie.

Tilsammen udgør kalenderne med de i alt 240 billeder med tilhørende tekst et helt opslagsværk om den gamle Karup Kommune. Der er flere, som har fået kalenderne indbundet ved den lokale bogbinder, så de har et flot og præsentabelt opslagsværk i 2 bind. De 12 billeder i årets kalender er som sædvanlig fundet på arkivet, og oplysningerne til de ledsagende tekster er også som sædvanlig fundet mange forskellige steder. I gamle dokumenter,

aviser, bøger og ikke mindst gennem samtaler med ældre mennesker på egnen. Foruden Karup og Frederiks er der billeder fra Skelhøje, Grønhøj, Kølvrå, Høgild og Skansen. De ældste billeder er to postkort fra henholdsvis Frederiks og Skelhøjes allertidligste år. Dengang, da vejen gennem Frederiks kun var en opkørt grusvej med en rendesten ved siden, og dengang der holdt bremsevogne på togskinne i Skelhøje.

Flere specielle billeder. Et af billederne viser noget så sjældent som en afholdsloge i Høgild ca. 1910, hvor medlemmerne er stillet op til fotografering i Søren Peter Frandsens gård. På et andet er guldrudeparret Simon Smed og hans kone forevige ved deres hjem på Karup Mark få år efter. Det er uden tvivl både første og sidste gang, de to gamle og fattige mennesker er blevet fotograferede. På et luftfoto af Grønhøj Kro ses den i 1951, da der endnu var "bissekamre" i den gamle lade, som for længst er revet ned. For første gang er der et billede med fra Skansen, hvor en efterkommer af kartoffeltyskerne, Jacob Cramer, er fotograferet foran sin ejendom i 1939 med sine to køer spændt for arbejdsvognen.

Dengang tyskerne ejede den gamle skole på Åvej. Et meget specielt foto viser Åvej 6 under krigen, da et dansk entreprenørfirma havde kontor i ejendommen. Senere flyttede flyvepladsledelsen ind. På et andet foto ser man en af Grovelejrens tidligere flygtningebarakker, som en mand fra området har købt og opført på Mosevej mellem Karup og Kølvrå. Der er desuden et billede af ledelsen på Frederiks Skole ved jubilæet i 1983 foran det i dagens anledning renoverede logo af urkokken, og et andet billede fra Frederiks viser klubhuset på Parkalle under opførelse i 1954. Endelig er der også to billeder med mere eller mindre kendte ansigter. Det er et foto af fastelavn i Børnehuset i Kølvrå og et foto af en flok meget glade Karupdrengene, som netop har vundet 10-0 over Kølvrå Puslingehold i 1960. Det er 12 fine kalenderbilleder med små historier om hver enkelt og også oplysninger, som de færreste kender i forvejen. Hvem ved f. eks., at der har været en afholdsloge i Høgild, eller at der stadig var "bissekamre" i Grønhøj Kro først i 60'erne? Eller at flyvepladsledelsen under krigen ikke turde sove derude af frygt for overflyvninger af engelske fly. Eller hvorfor der er et område, der hedder Skansen?

Trykt på arkivet. De første 18 år blev kalenderne trykt hos en bogtrykker, men sidste år og i år har Kate Nielsen stået for layout, og trykning og isætning af spiraler har været et fælles projekt for de frivillige på arkivet. Det er gået imponerende hurtigt og betyder, at kalenderne bliver billigere at fremstille, og at de derfor giver et større tilskud til arkivets drift. I den gamle Karup Kommune blev kalenderen solgt 8 steder, men i dag sælges den kun i brugsen i Karup og Frederiks samt i Skelhøj Købmandsgård, og de øvrige salgssteder eksisterer ikke mere. De første mange år kostede kalenderen kun 60 kr., men for ca. 5 år siden steg den til 75 kr., og det er også prisen i dag.

Klubhuset i Frederiks under opførelse 1954.

Fastelavn i Børnehuset i Kølvrå 1973.

Karup Idrætsforenings puslingehold 1960

Afholdslogen i Høgild ca. 1910.